

af Forslag til Lov om nogle forandrede Bestemmelser for Borger- og Almueskolevæsenet i Kjøbstæderne og paa Landet.

Myrup: Det er nærmest for at berøre nogle af de Bemærkninger, som igaar fremkom under Forhandlingerne om denne Sag, at jeg har tilladt mig at begjære Ordet. Jeg hørte igaar flere ærede Talere udtale deres Forundring over den Maade, hvorpaa den ærede Rigsdagsmand for Kjøbenhavns Amts 5te Valgkreds (Rugaard) optraadte; jeg maa sige, at det ikke har forundret mig, fordi man er gjerne tilbøielig til at gaae fra den ene Ødselighed til den anden. Den ærede Rigsdagsmand har i mange Aar været Organet for den Misforstaaelse, der trindtom i Landet har vist sig blandt Skolelærerne, han har ligesom taget dem under Armen og skildret deres Tilstand som saa ussel og elendig, som vel kan tænkes, og jeg forstaaer virkelig ikke, hvorledes han vil sammensille sin tidligere Virksomhed i den Retning, med sine Udtalelser igaar. Han har sældet Staven over Skolelærerne ved den Bemærkning, at de lærte ikke Noget, og derfor sank de snart tilbage og hensygnede til en Vantrivning; men det forekommer mig, at den ærede Rigsdagsmand skulde betænke, at det nærværende Forslag netop sigter til at gjøre en Forandring i den Henseende. Hvorfor hensygne vel Skolelærerne, hvorfor fortsætte de ikke deres Studium, eller hvorfor søge de ikke at udvide deres Kundskaber? Fordi de for en stor Deel ere saa betagne af det Materielle, at de udenfor Skoletiden maae ofre deres Tid paa enten at drive deres Have eller deres lille Jordlod, hvortil kommer, at deres mange Gange tarvelige Løn ikke tilsteder dem enten at kjøbe Bøger eller paa en eller anden Maade søge at udvide deres Kundskaber. Hvorvidt Communerne ville være tilbøielige til at yde mere til Skolevæsenet, end der hidtil er blevet ydet, naar de fik en ubegrændset Kaldsret, vil jeg lade staae hen; men det er min Erfaring, at dersom man vilde spørge Beboerne trindtom i Landet: „Vil I give 50 eller 100 Rdl. mere til Eders Lærere aarlig, saa maa I selv raade for, hvem der

skal kaldes“, saa troer jeg ikke, at Svaret, som vilde gives, vilde blive tvivlsomt.

Den ærede Rigsdagsmand for Maribo Amts 1ste Valgkreds (Lindberg) har ogsaa sældet en ligesaa haard Dom over Skolelærerne. Skolelærerne, sagde han, kunne Intet fortælle, de kunne kun Chatechisere op og ned i Valles Lærebog, og den ærede Cultusminister sagde, at hvis det var Sandhed, saa var det en sørgelig Sandhed. Det forekommer mig, at det er en haard Dom over hele denne Klasse Mænd, som ikke bør staae uypaataalt hen, og jeg troer, at den ærede Rigsdagsmands Erfaring i denne Retning maa være en ganske anden end mange andre Mænds, som paa en hæderlig Maade have omtalt Skolelærerne. Jeg vil meget villig indrømme, at denne Chatechisering, som han talte om, bliver meget lidet frugtbringende, jeg vil endogsaa gaae meget videre og tilstaae, at Brugene, eller, om jeg saa maa sige, Misbrugen af Valles Lærebog har staaet Anden ihjel i mangt et Barn; men fordi denne Bog, som er autoriseret til Brug i vore Almueskoler, bliver misbrugt, eller formeget brugt, er man ei berettiget til at sælde en saa haard Dom over Lærerne ialmindelighed.

Jeg veed ikke, hvad en saa haard Dom skulde sigte til, uden for at vise, at Lærerne allerede have mere end nok, ja mere end de fortjene, da de ikke kunne fortælle; ja han ligesom fratager dem en Gave, som mange Børn paa 10—12 Aar kunne have. Jeg vil meget villig indrømme, at der hører en egen Gave til at være Skolelærer, der hører en egen Gave til at nedlade sig i Børneverdenen og gjøre sig virkelig forstaaelig og interessant; men den ærede Rigsdagsmand kan da ikke mene, at alle de, der vælge denne Vej, skulde være saa ubegavede, at de ei kunne fortælle for Børn, at det alene skulde være Dødbidere, der offrede sig til dette Fag; og det kan heller ikke være den ærede Rigsdagsmands sande Mening, at Skolelærerne ere saa fattige paa Kundskaber, at de ikke kunne foredrage t. Ex. Bibelhistorien. Jeg vil give den ærede Rigsdagsmand Ret i, at der er Lærere, der ikke have Dvælselse eller Gaver til at kunne fortælle; men det er ikke en